

5.9 Učební osnovy: **Geografie**

Podle těchto učebních osnov se vyučuje od školního roku 2024/2025.

Zpracování osnov předmětu Geografie koordinoval Mgr. Vladimír Böhm.

Časová dotace:

Nižší gymnázium: 1.N 1 hodina
2.N 2 hodiny

Celková dotace: nižšího gymnázia jsou 3 hodiny.

Vyšší gymnázium: 3.N 2 hodiny 1.V 2 hodiny
4.N 1 hodina 2.V 1 hodina
5.N 2 hodiny 3.V 2 hodiny

Celková dotace: vyššího gymnázia je 5 hodin.

Na povinné hodiny navazují volitelné předměty (Historicko-geografický seminář a seminář Novodobý svět) od třetího ročníku vyššího gymnázia, které umožní profilování nadaných studentů a zájemců o geografii.

Charakteristika předmětu

Vzdělávací cíle geografie vycházejí ze vzdělávací oblasti Zeměpis (Geografie), stanovené RVP ZV pro nižší gymnázium a RVP GV pro vyšší gymnázium. Předmět plně pokrývá v této vzdělávací oblasti obor Zeměpis resp. Geografie a téměř celý obor Geologie.

Při výuce geografie je zdůrazněno porozumění základním přírodním a socioekonomickým dějům a procesům. Studenti použijí poznatky i z jiných předmětů a svět kolem sebe se naučí vnímat jako celek a systém. Prohloubí se schopnosti přesné a logické formulace a argumentace. Více než v jiných předmětech se učí aplikovat znalosti v běžném životě. Výuka probíhá v odborné učebně, která je moderně vybavená. Je možné využít multimediální učebnu. Kromě klíčových kompetencí vymezených RVP sleduje i nabývání kompetencí specificky geografických, které nelze pod souhrnné klíčové kompetence zahrnout.

- Mentální uchopování komplexity přírodních a společenských jevů na planetě Zemi v prostorových souvislostech.
- Rozkrývání a kompetentní zasahování do jejich vzájemných vazeb
- Zaujímání eticky správných postojů k jejich problematickým kolizím s použitím přírodovědné i společenskovědné argumentace.

Na nižším gymnáziu je tvořen obsah tematickými celky: Společenské a hospodářské složky krajiny, Krajina a životní prostředí, Globální civilizační rizika, Politické rozdělení světa, Geografie ČR.

Na vyšším gymnáziu jsou zastoupeny následující tematické celky: Úvod do geografie, Země jako vesmírné těleso, Geografická kartografie a topografie, Fyzickogeografická sféra, Socioekonomická sféra, Krajina a životní prostředí, Regionální geografie světadílů a oceánů, Geografie ČR.

Výchovné a vzdělávací strategie

Osvojit si základní poznatky o Zemi, procesech na ní probíhajících a problémech, které vyplývají z lidské činnosti. Prohloubit dovednosti argumentace a debaty při obhajování vlastních myšlenek. Naučit se získávat „vícezdrojové“ informace. Získat zkušenosti ze skupinové práce s důrazem na odpovědnost a přesnost.

Při naplňování vyuč. obsahu jsou realizována tato průřezová témata

- výchova k sociálním dovednostem
- výchova k myšlení v evrop. a globál. souvislostech
- multikulturní výchova

5.9 Učební osnovy: *Geografie*

- environmentální výchova
- mediální výchova

Geografie se vyučuje v celých třídách. Hodiny jsou realizovány v odborné učebně geografie, v multimediální učebně a v kmenových třídách.

Pro žáky organizuje škola poznávací zájezdy po ČR i do zahraničí. Součástí výuky jsou geografické vycházky a terénní geografická výuka, kde je prováděn nácvik aktivních dovedností, dále exkurze na VŠ, úřadech a vědeckovýzkumných pracovištích, rovněž i v ekonomických provozech a geologická exkurze. Vycházky a exkurze je možné uskutečnit dle podmínek školy.

Ve vyuč. procesu jsou používány frontální, skupinové a párové formy práce. Individuální práce má nejlepší zázemí pro realizaci v OU geografie a v multimediální učebně, lze zde využít další zdroje informací, např. internet. Výuka je aktualizována zařazením nejnovějších materiálů (tisk, DVD, fotografie, plány atd.). Pro rozvoj aktivních dovedností je včleněno do výuky problémové vyučování. Při výuce se využívá maximálně vizuální technika, tj. mapy, atlasy, zpětný projektor, internet a dataprojektor.

Vyučující směřují k vytváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

5.9 Učební osnovy: **Geografie**

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- žák účinně spolupracuje ve skupině, respektuje pravidla práce v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- žák se samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologii

5.9 Učební osnovy: *Geografie*

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky s ohleduplností a respektem k druhým

5.9 Učební osnovy: *Geografie*

MĚSÍC	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY	PT DRUH
1. roč. nižší G	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů populace, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla - pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel 	1N1 Společenské a hospodářské složky krajiny <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní demografické a kulturní charakteristiky - nové migrační trendy - aktuální společenské a sídelní poměry současného světa - sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace, aglomerace 	Osobnostní a sociální výchova P13 Sociální komunikace <ul style="list-style-type: none"> - prezentace aktualit a referátů (téma prolíná všemi kapitolami ročníků a je zařazováno průběžně) P15 Spolupráce a soutěž <ul style="list-style-type: none"> - geografické kvízy BI: životní prostředí	P1
	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství - lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit 	1N2 Světové hospodářství <ul style="list-style-type: none"> - sektorová a odvětvová struktura hospodářství - primární sféra - sekundární sféra - terciární sféra - územní dělba práce - hlavní a periferní hospodářské oblasti světa - hospodářská seskupení (integrace) států - ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně - aktuální hospodářské poměry současného světa 	Mediální výchova P55 Role médií v moderních dějinách <ul style="list-style-type: none"> - nové způsoby dopravy zpráv a informací Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech P24 Žijeme v Evropě <ul style="list-style-type: none"> - seskupení v Evropě ZSV: struktura národního hospodářství	P5 P2
	<ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) 	1N3 Krajina a životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> - krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajiny - vztah přírody a společnosti - trvale udržitelný život a rozvoj - principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí - chráněná území přírody 	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech P21 Globalizační a rozvoj. procesy <ul style="list-style-type: none"> - trvale udržitelný rozvoj Environmentální výchova P42 Člověk a životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> - moderní ochrana přírody ZSV: globální problémy lidstva	P2 P4

5.9 Učební osnovy: **Geografie**

	<ul style="list-style-type: none"> - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 	<ul style="list-style-type: none"> - globální ekologické a environmentální problémy lidstva 	<p>Digitální kompetence-</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocí informací získaných z otevřených zdrojů sestaví prezentaci z oblasti životního prostředí - při práci dodržuje základní pravidla pro práci s textem a obrazem - respektuje pravidla pro tvorbu prezentací: čitelnost, kontrast, design, málo textu (jen strukturovaný), hodně grafiky- obrázky, fotografie 	
	<ul style="list-style-type: none"> - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 	<p>1N4 Politická mapa světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika států - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města - politické poměry současného světa - politická, bezpečnostní seskupení (integrace) států světa - geopolitické procesy - hlavní světová konfliktní ohniska 	<p>Multikulturní výchova</p> <p>P31 Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - náboženství <p>Výchova demokratického občana</p> <p>P02 Občan, občanská společnost a stát</p> <ul style="list-style-type: none"> - polit. geografie- způsoby vlády ve světě <p>P03 Formy participace občanů v politickém životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - demokratické státy ve světě <p>ZSV: mezinárodní spolupráce</p>	<p>P3</p> <p>P0</p>
2.roč. nižší G	<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu České republiky v evropském a světovém kontextu 	<p>2N1 Geografická poloha ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj státního území - státní hranice v moderní Evropě - poloha a rozloha ČR 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>P 13 Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentace aktualit a referátů <p>P15 Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> - geografické kvízy <p>ZSV: EU</p>	P1
	<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni přírodní poměry, přírodní zdroje České republiky v evropském a světovém kontextu 	<p>2N2 Přírodní poměry ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - geomorfologické členění - podnebí a vodstvo - biosféra - ochrana a tvorba krajiny 	<p>Environmentální výchova</p> <p>P42 Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - ŽP v ČR <p>P43 Životní prostředí regionu a České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - problematické oblasti v místním regionu a republice <p>BI: chráněná území ČR</p>	P4

5.9 Učební osnovy: **Geografie**

	<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<p>2N3 Obyvatelstvo, sídla a hospodářství ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - demografické charakteristiky obyvatelstva - sídelní struktury v ČR - sektorová a odvětvová struktura ekonomiky - rozmístění hospodářských aktivit - primární sféra - průmysl - terciární sféra - transformační procesy a jejich územní projevy a dopady - postavení ČR v Evropě a ve světě - trendy a členství v mezinárodních organizacích 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech P24 Žijeme v Evropě - pozice ČR v Evropě Mediální výchova P55 Role médií v moderních dějinách - pokrok informační techniky v ČR</p> <p>F: jaderné elektrárny CH: paliva, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, chemický průmysl v ČR</p>	<p>P2</p> <p>P5</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 	<p>2N4 Oblasti ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - územní jednotky státní správy a samosprávy - krajské členění - kraj místního regionu - přeshraniční spolupráce se sousedními státy - místní region: <ul style="list-style-type: none"> : zeměpisná poloha : kritéria pro vymezení místního regionu : vztahy k okolním regionům : přírodní a socioekonomické charakteristiky : specifika regionu : možnosti rozvoje 	<p>Výchova demokratického občana P02 Občan, občanská společnost a stát - správní členění ČR P03 Formy participace občanů v politickém životě - místní region</p> <p>BI: životní prostředí Digitální kompetence- -pomocí informací získaných z otevřených zdrojů sestaví prezentaci o regionu ČR -při práci dodržuje základní pravidla pro práci s textem a obrazem -respektuje pravidla pro tvorbu prezentací: čitelnost, kontrast, design, málo textu (jen strukturovaný), hodně grafiky- obrázky, fotografie</p>	<p>P0</p>

5.9 Učební osnovy: **Geografie**

	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	2N5 Terénní geografická výuka, praxe a aplikace <ul style="list-style-type: none"> - hodnocení přírodních jevů a ukazatelů - ochrana člověka při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích 	Environmentální výchova P42 Člověk a životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> - moderní ochrana přírody BI: životní prostředí	P4
1. roč. vyšší G	<ul style="list-style-type: none"> - vymezi geografii jako vědu - stanoví objekt studia geografie - zhodnotí význam geografie pro společnost 	1NV1 Úvod do geografie <ul style="list-style-type: none"> - vývoj geografie - krajinná sféra - členění geografie 	Osobnostní a sociální výchova P13 Sociální komunikace <ul style="list-style-type: none"> - prezentace aktualit a referátů (téma prolíná všemi kapitolami ročníku a je zařazováno průběžně při vhodných příležitostech) 	P1
	<ul style="list-style-type: none"> - porovná postavení Země ve Vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy 	1NV2 Země jako vesmírné těleso <ul style="list-style-type: none"> - tvar a velikost Země - pohyby Země a jejich důsledky 	Osobnostní a sociální výchova P15 Spolupráce a soutěž <ul style="list-style-type: none"> - kvízy (téma prolíná všemi kapitolami ročníku a je zařazováno průběžně při vhodných příležitostech) F: Vesmír	P1
	<ul style="list-style-type: none"> - používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje map a informací v tištěné a elektronické podobě pro řešení geografických produktů - orientuje se s pomocí map v krajině - používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v určitém území - čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje 	1NV3 Geografická kartografie a topografie <ul style="list-style-type: none"> - geografická podstata map - obsah map - mapování a současné mapy - DPZ, GIS, GPS - práce s mapou velkého měřítka 	Mediální výchova P53 Uživatelé <ul style="list-style-type: none"> - vícezdrojové získávání informací (téma prolíná všemi kapitolami ročníku a je zařazováno průběžně při vhodných příležitostech) M: výpočet měřítka	P5
	<ul style="list-style-type: none"> - porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy - využívá vybrané metody identifikace minerálů 	1NV4 Fyzickogeografická sféra <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vazby a souvislosti složek FGS Litosféra <ul style="list-style-type: none"> - Země jako geologické těleso - geologická historie Země - stavba a složení Země 	Environmentální výchova P41 Problematika vztahu organismů a prostředí <ul style="list-style-type: none"> - vegetační pásy P42 Člověk a životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> - přírodní a kulturní ekosystémy 	P4

5.9 Učební osnovy: **Geografie**

<p>1. roč. vyšší G</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (i s deskovou tektonikou) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí - objasní souvislost mezi vnitřní energií Země a jejími projevy v zemské kůře - uvede zdroj energie pro vnější geologické děje - rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů na životní prostředí - analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů - objasní základní principy členění zemského povrchu - analyzuje různé druhy poruch v litosféře - určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin - využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů - objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření podnebných pásů - objasní jevy v atmosféře - objasní jevy v hydrosféře - objasní velký a malý oběh vody - rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině - hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti - zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu - rozlišuje základní typy a druhy půd - analyzuje půdní profil - zhodnotí využitelnost různých typů půd 	<ul style="list-style-type: none"> - zemské sféry - zdroje energie pro vnitřní geologické děje - endogenní procesy - desková tektonika - zdroje energie pro vnější geologické děje - základní tvary zemského povrchu - magmatický proces - zvětrávání a sedimen. proces - metamorfní proces - deformace litosféry <p>Atmosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení a struktura atmosféry - globální cirkulace atmosféry - počasí a podnebí - klimatické pásy - skleníkový efekt - ozonová díra <p>Hydrosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení, rozložení a charakteristika vodstva na Zemi - povrchová voda, chemické složení, pH, hydrogeologický cyklus, geologické působení vody - podzemní voda, propustnost hornin, hydrogeologické systémy, chemické složení a ochrana - světový oceán - vodstvo na souši - základní hydrologické charakteristiky - voda v krajině - využití vody a ovlivnění hydrosféry lidskou společností <p>Pedosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení a stavba půd - vznik a vývoj půd, půdotvorní činitelé - typy a druhy půd - lokalizace půd na Zemi 	<p>CH: pH BI: rostlinné a živočišné druhy</p>	
----------------------------	--	---	---	--

5.9 Učební osnovy: **Geografie**

	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a lokalizuje další odvětví zemědělství: rybolov a lesnictví - zhodnotí bilanci světových surovinových a energetických zdrojů - popíše lokalizační faktory průmyslové výroby - rozdělí zpracovatelský průmysl - ukáže na mapě hlavní průmyslové oblasti světa - popíše jednotlivé složky dopravy - zhodnotí jednotlivé složky dopravy podle objemu a intenzity přepravy - rozdělí služby a jejich lokalizaci - vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, zhodnotí jejich lokalizační faktory a potenciál - získává a posoudí data, informace a digitální obsah v různých formátech, k získání a kontrole výsledků použije data z otevřených zdrojů 		<p>Digitální kompetence- pomocí dat z otevřených zdrojů sestaví vhodně zformátovanou tabulku výkonu jednotlivých druhů dopravy v celosvětovém pohledu</p>	
1. roč. vyšší G	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti - lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji - vysvětlí podstatu globalizace 	<p>1NV8 Politická geografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - politické uspořádání států světa - státy světa podle stupně rozvoje - ohniska napětí - globalizace - mezinárodní integrace 	<p>Multikulturní výchova P31 Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální a kulturní globalizační procesy <p>ZSV: stát, politický systém, mezinárodní organizace, mezinárodní trh práce</p>	P3
	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí na příkladech krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi - analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny - zhodnotí rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni - posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí 	<p>1NV9 Krajina a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - interakce mezi přírodou a společností - přírodní a civilizační rizika - globální problémy lidstva - trvale udržitelný rozvoj 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech P22 Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> - negramotnost, bohatý Sever x chudý Jih <p>P23 Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> - alfabetační kampaně <p>BI: životní prostředí</p>	P2

5.9 Učební osnovy: **Geografie**

	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí význam i ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu - vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu 			
2. roč. vyšší G	<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé regiony vzájemně porovná - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální dimenzi - vymezí základní etnika - zhodnotí hlavní problémy rozvojových zemí (sociální, zdravotní a ekonomické) - objasní pojmy kolonizace a dekolonizace - vymezí a na mapě ukáže jádrové a periferní oblasti - zhodnotí význam Antarktidy a Arktidy pro život - zhodnotí význam moří a oceánů (minerální, biologické a energetické zdroje) - objasní pojmy: tzv. „Zlatý trojúhelník“ a „asijské tygří“ - vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků 	2NV1 Geografie světadílů a oceánů <ul style="list-style-type: none"> - Severní Amerika - Latinská Amerika - islámská Afrika - černá Afrika - jižní Afrika - Austrálie - Oceánie - polární oblasti, Antarktis, Arktida - oceány - jihozápadní Asie - jižní Asie - jihovýchodní Asie - východní Asie 	<p>Osobnostní a sociální výchova P13 Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentace aktualit a referátů (téma prolíná všemi kapitolami ročníku a je zařazováno průběžně při vhodných příležitostech) <p>P15 Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvízy (téma prolíná všemi kapitolami ročníku a je zařazováno průběžně při vhodných příležitostech) <p>Mediální výchova P53 Uživatelé</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o regionech světa, vícezdrojové získávání informací (téma prolíná celou kapitolou ročníku a je zařazováno průběžně při vhodných příležitostech) <p>Multikulturní výchova P31 Základní problémy sociokulturních rozdílů - xenofobie</p> <p>AJ: anglicky mluvící země D: rozpad koloniálního systému BI: ekologická stabilita (polární oblasti)</p> <p>Digitální kompetence- vytváří tabulky, obrázky, myšlenkové mapy a vše sestaví do prezentace Oceán- pevnina budoucnosti, propojí pomocí odkazů se zdroji a doplňujícími soubory, vše nasdílí pomocí Onedrive/Teams</p>	<p>P1</p> <p>P5</p> <p>P3</p>
3. roč. vyšší G	<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich 	3NV1 Geografie světadílů <ul style="list-style-type: none"> - SNS 	<p>Osobnostní a sociální výchova P13 Sociální komunikace</p>	<p>P1</p>

5.9 Učební osnovy: **Geografie**

	<p>přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální dimenzi - lokalizuje hlavní rozvojová jádra a periferie - zhodnotí postavení Evropy ve světě 	<ul style="list-style-type: none"> - Evropa - fyzickogeografické poměry - politický a ekonomický vývoj - sociální prostředí - evropská integrace - západní Evropa - severní Evropa - jižní Evropa - jihovýchodní Evropa - východní Evropa - střední Evropa 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentace aktualit a referátů (téma prolíná všemi kapitolami ročníku a je zařazováno průběžně při vhodných příležitostech) P15 Spolupráce a soutěž <ul style="list-style-type: none"> - kvízy (téma prolíná všemi kapitolami ročníku a je zařazováno průběžně při vhodných příležitostech) Multikulturní výchova P31 Základní problémy sociokulturních rozdílů <ul style="list-style-type: none"> - xenofobie RJ: rusky mluvící země ZSV: EU NJ: německy mluvící země 	P3
3. roč. vyšší G	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje ČR - zhodnotí vývoj osídlení a zalidnění - vysvětlí urbanizaci a suburbanizaci v ČR - lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti ČR - popíše a na mapě ukáže průmyslové oblasti a centra v ČR - zhodnotí půdní fond ČR - vysvětlí transformaci zemědělství - zhodnotí úroveň služeb se státy EU - porovná úroveň dopravy v ČR a v Evropě - vymezí místní region na mapě podle zvolených kritérií - zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům - vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků 	<p>3NV2 Geografie ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení ČR v Evropě a ve světě - poloha a rozloha - územní vývoj státu - fyzickogeografické poměry - typy krajiny - ochrana přírody - obyvatelstvo a sídla - vývoj ekonomiky - transformační ekonomické procesy - primer - sekunder - terciér - doprava - vnější vztahy - regiony ČR - místní region 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>P24 Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozice ČR v Evropě <p>Multikulturní výchova</p> <p>P31 Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - xenofobie <p>P33 Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo v ČR <p>Environmentální výchova</p> <p>P42 Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní a kulturní ekosystémy <p>P43 Životní prostředí regionu a České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana přírody v ČR, Natura 2000, biosférické rezervace <p>Mediální výchova</p> <p>P53 Uživatelé</p>	P2 P3 P4 P5

5.9 Učební osnovy: *Geografie*

			<p>- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o ČR, vícezdrojové získávání informací</p> <p>BI: chráněná území ČR ZSV: národnostní menšiny v ČR, politický systém</p> <p>Digitální kompetence - pomocí dat z otevřených zdrojů sestaví vhodně zformátovanou tabulku zastoupení a vývoje počtu obyvatel jednotlivých národností v naší vlasti</p>	
--	--	--	---	--